

UNIVERZITA KARLOVA
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ČESKÉ LITERATURY A KOMPARATISTIKY
Dějiny české literatury a teorie literatury

Autoreferát disertační práce

Mgr. Markéta Kittlová

VZPOURA MATERIÁLU

Publicistika Jiřího Weila ve 20. letech a jeho disertace jako revoluční gesto

The Rebellious Material

Jiří Weil's 1920s Journalism and his Doctoral Thesis as a Revolutionary Gesture

Vedoucí práce: doc. Mgr. Libuše Heczková, Ph.D.

2023

Předložená práce se věnuje vybrané publicistické tvorbě Jiřího Weila, především dvacátých, okrajově i třicátých let 20. století, a jeho disertační práci „Gogol a anglický román 18. století“, a to z hlediska vztahu těchto dvou oblastí Weilovy činnosti k revolučnímu Rusku a ruské revoluční, avantgardní kultuře. V příbuznosti Weilovy disertace se způsoby, jakými k literárnímu dílu i literatuře přistupovali ruští formalisté, v intenzitě a poučenosti Weilova informování o ruské avantgardě i v samotné skutečnosti, že Weil avantgardní tendence ruské revoluční umělecké scény nejen sledoval, znal a o nich psal, ale že na ně sám navazoval a že jeho tvorba jimi byla hluboce ovlivněna, spočívá revoluční gesto, které Weilovu činnost spjatou s ruskou avantgardní kulturou charakterizuje. Sledování podob a projevů tohoto gesta na nejrůznějších rovinách Weilovy činnosti je předmětem této práce.

Ve Weilově disertaci i publicistice zaměřené na ruskou avantgardu, revolučnost v umění a ruskou revoluční skutečnost jsem sledovala následující: a) jaká témata patřící do těchto okruhů si Weil vybíral; b) jakým způsobem o nich psal; c) jak se v závislosti na vývoji společenské a politické situace v Rusku vyvíjel Weilův způsob psaní o těchto tématech; d) jak Weil ve své publicistice a disertaci tvárně využíval avantgardní postupy a jak na ně navazoval; e) jak se tyto postupy projevovaly v jeho vlastní umělecké tvorbě, resp. jaké postupy, které Weil později ve své tvorbě uplatnil, lze zatím pouze v zárodečné podobě vysledovat už zde.

Pro všechny realizace Weilova revolučního gesta je příznačná rozporuplnost, která se postupem času stupňuje. Nejlépe je to vidět na proměně Weilova hodnocení týchž témat či autorů v různých, následně publikovaných článcích. Úvahy nad touto rozporuplností vycházejí z označení „vzpouza materiálu“, kterým Bohumil Mathesius charakterizoval Weilův román *Moskva-hranice* (1937). Podle Mathesia chtěl Weil v tomto románu vykreslit pozitivní obraz sovětského Ruska, které přes všechny obtíže neochvějně buduje nový svět, a vložit do textu vlastní víru v toto budování, ale místo toho proti své vůli napsal knihu, která skrze prosté zaznamenávání detailů každodenního života běžného sovětského člověka akcentuje právě nekončící a často nepřekonatelné obtíže, s nimiž se lidé v sovětském Rusku museli vyrovnávat.

Tato charakteristika vystihuje nejen Weilův román, ale i Weilovu publicistickou činnost spojenou s revolučním Ruskem. Stejně jako v *Moskvě-hranici* se i v této činnosti zračí konflikt mezi tím, co autor chce či se cítí povinen tvrdit, a skutečnou výpovědí jeho textu. Obecněji lze tento konflikt charakterizovat jako svár mezi ideologií, která velí zobrazovat skutečnost a psát o ní určitým způsobem, a vlastní intuicí, citem, který „vidí“ něco zcela jiného, než co velí vidět ideologie. Předložená práce se tedy zaměřuje na oblasti Weilovy činnosti a tvorby dvacátých

let, v nichž se tento konflikt ukázal v nejvyhrocenější podobě, a na vznik „vzpoury materiálu“ ve Weilových textech, na její zprvu nenápadné, postupně však sílící projevy. Práce kombinuje přístupy *close reading* a *distant reading*. Komparativní metodou sleduje „vzpouru materiálu“ v konkrétních textech, pasážích a formulacích a zároveň uvádí jednotlivé texty do širšího kontextu Weilova díla a časového rámce dvacátých a třicátých let.

Sledovaný materiál je dvojího druhu. Tím prvním jsou vybrané Weilovy články především z dvacátých let; okrajově byly zařazeny a komentovány články z první poloviny let třicátých. Rozhodujícím faktorem výběru článků byla dvě hlediska: tematické a tvarové. Z hlediska tématu byly vybrány články o avantgardě či avantgardních postupech (literatura, film), o formální škole a osobnostech s formální školou spjatých (Šklovskij, Tyňanov) a o literatuře faktu a dále reportáže, v nichž Weil líčí charakter života v revolučním Rusku. Do výběru byly zahrnuty i články, v nichž Weil zužitkovává avantgardní impulsy rovněž na rovině formy. Ze srovnání jednotlivých článků, respektive pasáží a formulací, vyplynul rozpor provázející Weilovo revoluční gesto.

Pokud jde o reportáže, soustředila jsem se především na způsob, jakým Weil referoval o životě v revolučním Rusku, převážně ve velkých městech, která během dvacátých let navštívil. Byla to především dynamika, co jej fascinovalo. Nezajímala ho však jenom dynamika skutečnosti jako takové, ale také dynamika jako revoluční princip, který se přenáší i do revolučního umění avantgardy. Další pro Weila důležitou perspektivou byla představa revoluce jako nulového bodu, který znamenal radikální změnu společenského uspořádání, ale také – a především – změnu uměleckých forem. Tuto představu Weil sdílel s avantgardou a v jejím světle uvažoval o soudobém ruském filmu a literatuře ve svých recenzích, v nichž akcentoval především práci s literární formou, slovem a postupem. Stejně jako avantgardní umělci byl Weil přesvědčen, že umění nemá zobrazovat revoluci, ale že se samo má stát revolučním faktem. Pokud jde o film, relevantními se z hlediska sledovaného problému ukázaly být články, v nichž se Weil zabýval především postupem montáže jakožto nejvlastnějším projevem revoluční dynamiky v umění. V oblasti literatury to byly zase články o literatuře faktu, v nichž Weil tento žánr chápal jako koncept, který navazoval na přístupy formalistů, a v nichž tyto přístupy sám zužitkoval.

Druhým typem materiálu je Weilova disertace, obhájená v roce 1928. Ta je v práci zkoumána z hlediska její inspirovanosti ruskou formální školou, potažmo ruskou avantgardou a je zasazena do kontextu dobových souvislostí i Weilova tvůrčího vývoje. Podrobně byly sledovány příbuznosti Weilových metod s přístupy třech představitelů formální školy: Viktora Šklovského,

Jurije Tyňanova a Borise Ejchenbauma. Nejen tato spojitost s formální školou, ale i samotné téma Weilovy disertace je součástí revolučního gesta. Detailněji byla v práci zkoumána rovněž souvislost Weilovy disertační práce s některými jeho články o sovětském umění. Samotnou disertaci lze z tohoto hlediska chápat jako autorovu přípravu na vlastní literární tvorbu. Práce uvádí řadu příkladů z reportáží, povídek a románů, kde Weil využíval postupy, které v disertaci sledoval a na které u Gogola poukazoval a které zároveň byly typicky avantgardní (práce se slovem, řečí a řečovostí, s detaily, s vypravěčskou maskou).

Projevy „vzpoury materiálu“ bylo možné vysledovat nejen v konfrontaci jednotlivých textů či pasáží, ale i ve srovnání Weilovy činnosti s vývojovými kontexty kulturní a společenské scény porevolučního Rusku, jakož i v širším časovém hledisku. Ve Weilově publicistice třicátých let se konflikt, který práce sleduje ve fázi zrodu v letech dvacátých, projevil naplno.

Ve své práci jsem ukázala, že sepětí Weilovy činnosti s revolučností se realizuje v novinových a časopiseckých článcích, v nichž Weil referoval o ruské avantgardě; v disertační práci, v níž při rozboru díla N. V. Gogola navázal na formalistické přístupy k literárnímu dílu; a také v tvárném užití avantgardních postupů ve vlastní umělecké tvorbě. Práce přináší nejen důkazy a konkrétní příklady Weilovy spřízněnosti s avantgardou a ruskou kulturou, ale i doklady toho, jak bylo toto spojení intenzivní a hluboké. Projevovalo se na rovině tématu, formy, stylu, metod, ale i na rovině umělecké a na rovině „životního příběhu“ – stejně jako ruská avantgarda hledal i Weil čím dál složitěji cesty, jak vyhovět oficiálním požadavkům na podobu umění a umělecké kritiky, a přitom se nezpronevřit vlastní intuici a svobodně psát o tom, co mu bylo nejbližší. Právě návaznost na ruskou avantgardu zakládá Weilův specifický umělecký styl, který, jak napsala Růžena Grebeníčková, stavěl Weila mimo kontext české prózy.

OBSAH

ÚVOD	7
Stav bádání	10
1 VZPOURA MATERIÁLU	12
1.1 Revoluce	17
2 PUBLICISTIKA.....	23
2.1 Ruský kontext	25
2.1.1 Revoluční skutečnost	25
2.1.2 Revoluční umění	28
2.2 Weilova publicistika	31
2.2.1 Revoluční skutečnost ve Weilově publicistice.....	31
2.2.1.1 Vpoua materiálu I	33
2.2.2 Revoluční umění ve Weilově publicistice	37
2.2.2.1 Sovětský avantgardní film.....	38
2.2.2.2 Literatura faktu.....	39
2.2.2.3 Vzpoua materiálu II	44
3 DISERTACE	48
3.1 Tille.....	50
3.2 Formální škola	52
3.3 Gogol	55
3.4 Šklovskij, Tyňanov, Ejchenbaum	60
3.3.1 Šklovskij	62
3.3.2 Tyňanov	68
3.3.3 Ejchenbaum.....	70
3.5 Vzpoua materiálu III: cesta k vlastní tvorbě	74
4 DOVĚTEK: OBDOBÍ TŘICÁTÝCH LET	79
4.1 Cesta od předrevoluční futuristické destrukce k výstavbě nového světa pomocí umění – a k vlastnímu konci.....	80
4.2 Vzpoua materiálu IV	83
4.2.1 Tvorba	83
4.2.2 Literární noviny	85
4.3 Jeden z mnoha	87
ZÁVĚR.....	88
PRAMENY	91
LITERATURA	94

PRAMENY

WEIL, Jiří

1928 *Gogol a anglický román 18. století*; disertační práce (Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)

1937 *Češi stavějí v zemi pětiletok* (Praha: Družstevní práce)

1966 „Vězeň chillonský“; in idem: *Hodina pravdy, hodina zkoušky*; ed. Jiří Opelík (Praha: Československý spisovatel)

1967 *Život s hvězdou* (Praha: Odeon)

1991 *Moskva-hranice* (Praha: Mladá fronta)

2021a „Moskva na podzim 1922“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 15–16 [1922]

2021b „Rusko na podzim 1922“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 53–69 [1924]

2021c „Očima Západu“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 87–94 [1928]

2021d „Ukrajina“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 94–105 [1928]

2021e „O Jiřím Tyňanovovi, který přijel do Prahy“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 110–112 [1929]

2021f „Večery u Viktora Šklovského v devátém patře se schodištěm toulavých koček“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 114–117 [1929]

2021g „Čaj u Tomáše Bati“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 121–126 [1932]

- 2021h „Literární politika ruské komunistické strany“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 149–151 [1925]
- 2021ch „Svaté Hildegardy cestyvěz. Montáž o umění“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 154–157 [1926]
- 2021i „Nové ruské filmy“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 158–161 [1927]
- 2021j „O Jiřím Tyňanovovi“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 180–184 [1929]
- 2021k „Nová cesta sovětských spisovatelů“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 217–221 [1932]
- 2021l „Vsevolod Ivanov“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 436–441 [1931]
- 2021m „Sentimentální cesta Viktora Šklovského“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 473–478 [1933]
- 2021n „Ruská revoluční literatura“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 513–563 [1924]
- 2021o „Stat' o nové ruské próze“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 563–607 [1925]
- 2021p „Dnešek ruské literatury“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 607–614 [1926]
- 2021q „Deset let ruské literatury po revoluci“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 615–626 [1927]
- 2021r „Cesta nové ruské prózy“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 636–640 [1927]
- 2021s „Moskva očima Západu“; in idem: *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 408–411 [1929]

- 2022a „Majakovskij na soudu dějin“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 328–342 [1936]
- 2022b „Sovětská próza 1935“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 599–605 [1936]
- 2022c „Nová ruská literární sezona“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 605–610 [1936]
- 2022d „Poslední události v sovětské literatuře“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 392–394 [1937]
- 2022e „Čechové v Moskvě“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 182–201 [1937]
- 2022f „Interhelpo“; in idem: *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 225–258 [1937]
- 2022g „O čem jednali sovětští spisovatelé“; in idem: *Stati a reportáže 1938–1959*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda), s. 15–16 [1938]

LITERATURA

BLÜMLOVÁ, Dagmar

2009 „České cesty k porevoluční Moskvě“; in Václav Tille: *Moskva v listopadu*; ed. Dagmar Blümlová (České Budějovice: Společnost pro kulturní dějiny), s. 5–18

BRUNOVÁ, Marie

2015 „Reflexe totalitních režimů v žurnalistickém díle Jiřího Weila“; in Vít Schmarc a kol. (edd.): *Obraz válek a konfliktů. V. kongres světové literárněvědné bohemistiky Válka a konflikt v české literatuře* (Praha: Ústav pro českou literaturu – Akropolis), s. 143–150

2022a „(Un)Familiar Jewishness in the Work of Jiří Weil“; *Slovo a smysl* 19, č. 39, s. 198–209

2022b *Die faktualen und fiktionalen Texte Jiří Weils* (Stuttgart: ibidem)

ČERMÁK, Jan – ČERMÁK, Petr – POETA, Claudio (edd.)

2012 *Pražský lingvistický kroužek v dokumentech* (Praha: Academia)

ČUDAŠOV, A. P. – ČUDAŠOVÁ, M. O. – TODDES, J. A.

1988 „Komentáře“; in Jurij Tyňanov: *Literární fakt*; přel. Ladislav Zadražil (Praha: Odeon), s. 535–678

ČUŽAK, Nikolaj

1923 „K zadačam dňa“; *Lef* 1, č. 2, s. 145–152

DROZDA, Miroslav

1955 *Boj KSR(b) o sovětskou literaturu a jeho ohlas u nás 1917–1925* (Praha: Svět sovětů)

DROZDA, Miroslav – HRALA, Milan

1968 *Dvacátá léta sovětské literární kritiky. Lef – Rapp – Pereval* (Praha: Universita Karlova)

EJCHENBAUM, Boris

2012a „Jak je udělán Gogolův *Plášť*“; in idem: *Jak je udělán Gogolův Plášť a jiné studie*; přel. Hana Kosáková (Praha: Triáda), s. 32–45

2012b „Teorie ‚formální metody‘“; in idem: *Jak je udělán Gogolův Plášť a jiné studie*; přel. Hana Kosáková (Praha: Triáda), s. 82–108

FUČÍK, Julius

1938 „Pavlačový román o Moskvě“; *Tvorba* 13, č. 3, s. 34–35

GIRIN, Jurij

2010 *Avantgard v kulture 20. veka. 1900–1930: Teorii, istorii, poetika* (Moskva: Imli ran)

GLANC, Tomáš – KLEŇHOVÁ, Jana

2005 *Lexikon ruských avantgard 20. století* (Praha: Libri)

GREBENÍČKOVÁ, Růžena

2015a „Jiří Weil a moderní román“; in eadem: *O literatuře výpravné*; ed. Michael Špirit (Praha: Institut pro studium literatury – Torst), s. 376–394

2015b „Literatura faktu a teorie románu“; in eadem: *O literatuře výpravné*; ed. Michael Špirit (Praha: Institut pro studium literatury – Torst), s. 31–37

2015c „Poznámky k literatuře faktu“; in eadem: *O literatuře výpravné*; ed. Michael Špirit (Praha: Institut pro studium literatury – Torst), s. 22–30

2015d „Sterniánství v ruské próze“; in eadem: *O literatuře výpravné*; ed. Michael Špirit (Praha: Institut pro studium literatury – Torst), s. 528–534

GROYS, Boris

2010 *Gesamtkunstwerk Stalin. Komunistické postskriptum*; přel. Martin Ritter (Praha: AVU)

HECZKOVÁ, Libuše – SVATOŇOVÁ, Kateřina

2015 „Sentimentální cesta“; in Ivan Klimeš a Jan Wiendl (edd.): *Kultura a totalita III. Revoluce* (Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy), s. 183–200

HŘÍBKOVÁ, Hana

2006–2007 „Jiří Weil se vrátil“; *Židovská ročenka 5767*, s. 138–157

2016 „Šoa v díle Jiřího Weila“; in Jiří Holý (ed.): *Cizí i blízcí. Židé, literatura, kultura v českých zemích ve 20. století* (Praha: Akropolis), s. 729–760

2017 „The Shoah in Poland in the Work of Jiří Weil. Translations and Literary Reference“; *Poznańskie Studia Slawistyczne* 12, s. 139–151

JEDLIČKOVÁ, Alice

1991 „Jiří Weil ve Vrchovanech. Posledních deset let spisovatelova života“; *Českolipsko literární* 10, s. 11–25

1992 „Jiří Weil: Život s hvězdou“; in *Česká literatura 1945—1970* (Praha: SPN), s. 61–69

KALISTA, Zdeněk

1969 „Jiří Weil“; in idem: *Tváře ve stínu* (České Budějovice: Růže), s. 119–144

KITTLOVÁ, Markéta

2009 „Jiří Weil mezi Ruskem a Čechami“; diplomová práce (Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)

2018a „Znamená to však výboj.‘ Dizertační práce Jiřího Weila a její kontexty“; *Slovo a smysl* 15, č. 30, s. 54–70

2018b „Publicistická tvorba Jiřího Weila: zpráva (nejen) o sovětském Rusku. Weilovy články v *Tvorbě a Literárních novinách*“; in Tomáš Kubíček a Jan Wiendl (edd.): *Obrazy kultury a společnosti v období první republiky. Periodický tisk v letech 1918–1938* (Brno: Moravská zemská knihovna), s. 169–177

KOSÁKOVÁ, Hana

2019 *Podoby skazu. K jedné linii moderní prozaické tvorby* (Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy)

KOSÁKOVÁ, Hana (ed.)

2017 Formalismus v polemice s marxismem. Antologie textů, studie (Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR)

KRYL, Miroslav

2005 „Jiří Weil – intelektuál mezi Východem a Západem“; *Slovanský přehled* 91, č. 2, s. 301–308

2008 „Jiří Weil – jeden český židovský osud“; in Jan Randák a Petr Koura (edd.): *Hrdinství a zbabělost v české politické kultuře 19. a 20. století* (Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy – Dokořán), s. 245–269

MALÍNEK, Vojtěch

2012 „„Uděláme Prahu hlavním městem střední Evropy.“ Časopis *Den* a jeho role při formování české meziválečné avantgardy“; *Česká literatura* 60, č. 2, s. 173–202

MAJAKOVSKIJ, Vladimír

1961 *Slovo o pluku Majakovského*; přel. Jiří Taufer (Praha: Československý spisovatel)

MATHAUSER, Zdeněk

1969 „Nihil et infinitum ruského futurismu“; in idem: *Nepopulární studie. Z dějin ruské avantgardy* (Praha: Svoboda), s. 40–73

MATHESIUS, Bohumil

1938 „Vzpouera materiálu“; *Kritický měsíčník* 1, č. 3, s. 142–144

NEZVAL, Vítězslav

1969 *Z mého života* (Praha: Československý spisovatel)

OPELÍK, Jiří

1966 „Hodina pravdy, hodina zkoušky“; in Jiří Weil: *Hodina pravdy, hodina zkoušky*; ed. Jiří Opelík (Praha: Československý spisovatel), s. 191–206

STEINER, Petr

2011 *Ruský formalismus. Metapoetika*; přel. František A. Podhajský (Brno: Host)

STEPHAN, Halina

1981 „*Lef*“ and the Left Front of the Arts (München: Verlag Otto Sagner)

SVATOŇ, Vladimír

2002 „Pojmoslovná iniciativa ruské ‚formální školy‘“; in idem: *Z druhého břehu. Eseje o ruské literatuře* (Praha: Torst), s. 38–51

2012 „Literární život a literární fakt. Pokus o myslitelské dílo Borise Ejchenbauma“; in Boris Ejchenbaum: *Jak je udělán Gogolův Plášť a jiné studie*; přel. Hana Kosáková (Praha: Triáda), s. 299–313

ŠIMOVÁ, Kateřina – KOLENOVSKÁ, Daniela – DRÁPALA, Milan

2017 *Cesty do utopie. Sovětské Rusko ve svědectvích meziválečných československých intelektuálů* (Praha: Prostor)

ŠKLOVSKIJ, Viktor

1965 *ZOO aneb Dopisy nikoli o lásce*; přel. Jiřina Zumrová (Praha: SNKLU)

2003 *Teorie prózy*; přel. Bohumil Mathesius (Praha: Akropolis)

2011 *Sentimentální cesta. Zápisky revolučního komisaře*; přel. Petr Šimák (Praha – Podlesí: Dauphin)

ŠTĚDROŇOVÁ, Eva

1990 „Dialektika umělecké metody a reality v díle Jiřího Weila“; *Česká literatura* 38, č. 2, s. 126–140

TILLE, Václav

2009 *Moskva v listopadu* (České Budějovice: Společnost pro kulturní dějiny)

2023 *Deníky Václava Tilleho*; ed. Lukáš Holeček (Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR)

TOMAN, Jindřich

2011 *Příběh jednoho moderního projektu. Pražský lingvistický kroužek 1926–1948* (Praha: Karolinum)

TYŇANOV, Jurij

1988a „Dostojevskij a Gogol. K teorii parodie“; in idem: *Literární fakt*; přel. Ladislav Zadražil (Praha: Odeon), s. 145–176

1988b „Literární fakt“; in idem: *Literární fakt*; přel. Ladislav Zadražil (Praha: Odeon), s. 125–142

1988c „O literární evoluci“; in idem: *Literární fakt*; přel. Ladislav Zadražil (Praha: Odeon), s. 189–201

VITALE, Serena

2012 *Shklovsky: Witness to an Era*; přel. Jamie Richards (Champaign – London – Dublin: Dalkey Archive Press)

VONDRÁČKOVÁ, Jaroslava

2014 *Mrazilo – tálo. O Jiřím Weilovi* (Praha: Torst)

WEIL, Jiří

1992 *Dřevěná lžíce*; edd. Alice Jedličková a Jarmila Višková (Praha: Mladá fronta)

1999 *Život s hvězdou. Na střeše je Mendelssohn. Žalozpěv za 77 297 obětí*; ed. Jiří Holý (Praha: NLN)

2021 *Reportáže a stati 1920–1933*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda)

2022 *Reportáže a stati 1933–1937*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda)

2022h *Stati a reportáže 1938–1959*; ed. Michael Špirit (Praha: Triáda)

WEIL, Jiří – WAGNEROVÁ, Alena

2011 *Štrasburská katedrála – Co by dělal Čech v Alsasku?* (Olomouc: Burian a Tichák)

WEISKOPF, Franz Carl

1928 *Do 21. století přestoupit* (Praha: [Jan Fromek])

ZADRAŽILOVÁ, Miluše

1995 *Ruská literatura přelomu 19. a 20. století* (Praha: Karolinum)

2022a „Avantgarda“; in eadem: *Dějiny ruské moderny. Pokus o rekonstrukci*; ed. Alena Machoninová (Praha: Karolinum), s. 576–663

2022b „Bytí ruské literatury v porevolučním kontextu (epilog)“; in eadem: *Dějiny ruské moderny. Pokus o rekonstrukci*; ed. Alena Machoninová (Praha: Karolinum), s. 762–827

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

STUDIE

„Znamená to však výboj.“ Dizertační práce Jiřího Weila a její kontexty“; *Slovo a smysl* 15, 2017, č. 30, s. 54–70.

„Publicistická tvorba Jiřího Weila: zpráva (nejen) o sovětském Rusku. Weilovy články v *Tvorbě a Literárních novinách*“; in Tomáš Kubíček a Jan Wiendl (edd.): *Obrazy kultury a společnosti v období první republiky. Periodický tisk v letech 1918–1938*. Brno: Moravská zemská knihovna 2018, s. 169–177.

„Změnit svět poezií. Vyznání, básně a transparenty Adama Borziče“; *Porównania* 27, 2020, s. 325–339.

Jiří Weil: Život s hvězdou. Edice Seminář České knihovny. Praha: Ústav pro českou literaturu 2020.

RECENZE

„O Židech za druhé republiky“ (M. Zoufalá, J. Holý, P. Sládek [edd.]: *Rozpad židovského života: 167 dní druhé republiky*); *Slovo a smysl* 14, 2017, č. 27, s. 202–205.

„Neznámá slovanská avantgarda“ (L. N. Budagova [ed.]: *Sraženiya i svyazi v programmach i praktike slavyanskogo literaturnogo avangarda*); *Česká literatura* 67, 2019, č. 1, s. 120–121.

„Prožít dobu prostřednictvím slov“ (K. Šimová, D. Kolenovská, M. Drápala [edd.]: *Cesty do utopie. Sovětské Rusko ve svědectvích meziválečných československých intelektuálů*); *Česká literatura* 67, 2019, č. 5, s. 742–746.

EDICE

Jiří Weil: Gogol a anglický román 18. století. Srovnávací studie (spolu s Janem M. Hellerem). Praha: Triáda 2023 (v tisku).

KONFERENČNÍ PŘÍSPĚVKY

„Jiří Weil – podoby a paradoxy revolučnosti“; *Beyond the Revolution in Russia* (Praha: 7.–9. 11. 2017).

„Publicistická tvorba Jiřího Weila: zpráva (nejen) o sovětském Rusku“; *Obrazy kultury a společnosti v období první republiky: periodický tisk první republiky* (Brno: 8.–9. 11. 2017).

„E. E. Kischs, F. C. Weiskopfs und Jiří Weils Reportagen aus Sowjetrußland aus der Sicht der theoretischen Konzepte der Gruppe LEF“; *Tschechisch-deutscher Workshop für Doktorand*innen: Europäische Gegenwartsliteratur* (Praha: 12.–14. 5. 2018).

„Rodí se nový svět, a proto nelze psát postaru. Reportáže ze Sovětského svazu ve světle teoretických konceptů skupiny LEF: Jiří Weil, F. C. Weiskopf“; *XXVI Konferencja polsko-czeska: Rewolucje w polskiej i czeskiej literaturze i sztuce 1918–1939* (Varšava: 24.–25. 9. 2018).